

عاشورا و دلدادگی ارامنه تبریز/حسین مایه فخر عالمیان است

حسین (ع) امامی است که آوازه آزادی و آزادمردی وی نه تنها مسلمانان و شیعیان را که حتی پیروان سایر ادیان و مذاهب را نیز شیفته و مجذوب خود می سازد.

خبرگزاری مهر گروه استان ها حسن عبدالمهدی: حسین (ع) و واقعه کربلا رویدادی مربوط به ۱۴ قرن پیش است، واقعه ای از جنس خون و شمشیر، صف آرایی بین حق و باطل، حقی از جنس سلاله پاک ترین انسان روی زمین و خاتم الانبیاء و باطلی از قماش تمام ناپاکی ها و پلیدی ها.

حسین (ع) همان گونه که خود فرموده، برای بقای دینی به پا خاست که اکمال الدین بوده و پیام آور آن نیز خاتم الانبیاء (ص) و همین ویژگی است که کل یوم را عاشورا و کل ارض را کربلا کرده و اکنون پس از قرن ها از سرخگونی زمین و آسمان کربلا به روز عاشورا، هنوز هم آزادمردان و آزادزان عالم پیام حسین (ع) را در می یابند که فرمود «اگر آزاد نیستید، آزادمرد باشید».

آری، امروز می توان پاسخ به نوای هل من ناصر ینصرنی سردار کربلا را آنجا دید که غیرمسلمانان نیز علاوه بر اذعان به حقانیت شهید کربلا، در برهه ها و صحنه های حق طلبی دوشادوش مسلمانان در مقابل ستمکاران و اشرقیاء زمان می ایستند و نمونه های آن را علاوه بر دوران دفاع مقدس، امروزه می توان در همراهی غیرمسلمانان با رزمندگان مقاومت و مدافعان حریم و حرم ولایت و ائمه (ع) در سوریه و عراق دید.

اما ملموس تر از این نمونه ها را شاید بتوان در همین ایام و روزهای عزاداری محرم و در حاشیه مراسم سوگواری سیدالشهداء (ع) یافت، آنجا که اقلیت های مذهبی چون ارامنه در این مراسم حاضر می شوند و حتی هیات های عزاداری ویژه خود را نیز دارند و ارادت خود را به سرور و سالار آزادگان عالم نشان می دهند.

تبریز نیز به عنوان یکی از شهرهای میزبان تعدادی از ارامنه و البته یکی از ولایت مدارترین مناطق کشور این روزها شاهد خلق صحنه هایی پرشکوه از دلدادگی آزادی خواهان و آزادی دوستان حسینی است و می توان در این میان گاه جلوه هایی را از حضور اقلیت های مذهبی چون ارامنه دید و نشستن پای صحبت تنی چند از آنان خالی از لطف نیست.

این حسین کیست که عالم...

آنجایی این صحنه ها دلنشین تر می شود که سخنان افرادی از همین اقلیت های غیرمسلمان رنگ و حسی شیعی به خود می گیرد، مانند سخنان مارتین وارتانیان که وقتی از وی در خصوص نگاه و تلقی ارامنه از واقعه عاشورا و قیام کربلا می پرسیم، می گوید: از کودکی که گاه با پدر و مادرم در ایام محرم در خیابان های تبریز تردد می کردیم و دسته جات خیابانی را می دیدم، این سؤال در ذهنم ایجاد می شد که مردم برای چه کسی این چنین بر سر و سینه می زنند.

از کودکی که گاه با پدر و مادرم در ایام محرم در خیابان های تبریز تردد می کردیم و دسته جات خیابانی را می دیدم، این سؤال در ذهنم ایجاد می شد که مردم برای چه کسی این چنین بر سر و سینه می زنند؟ شنیدن این جمله یاد شعر معروف «این حسین کیست که عالم...» از محتشم کاشانی می افتم و می پرسم جوابی هم برای این سؤال خود یافتی و پاسخ می دهد: بعدها که بزرگتر شدم و دانسته ها و اطلاعاتم از اسلام و تشیع کمی بیشتر شد، فهمیدم که حسین (ع) یعنی قلب تپنده و همیشه بیدار مسلمانان شیعه و فارغ از این تعاریف کلی که از سوی مسلمانان بیان می شود، در تفکرات من حسین نهایت حقانیت و آزادگی نوع بشر است.

آنچه این شهروند ارمنی تبریزی در ادامه می گوید، توجهم را بیش از پیش جلب می کند: حکایت سومین رهبر شیعیان از جنس مظلومیت عیسی ابن مریم است و البته مظلومیت این نواده آخرین پیامبر الهی سراپا آمیخته با سرافرازی، شجاعت و حقانیت است و زنده بودن یاد و نام حسین پس از قرن ها بعد واقعه عاشورا و مشاهده جلوه های این جاودانگی در عزاداری های محرم در ایران و عراق شیعه نشین و حتی کشورهای اروپایی و آمریکا کمترین گواه این موضوع است.

ماریانا وارتانیان نیز از همراهان مارتین است که وقتی در خصوص برداشت آنها از عزاداری های ایام محرم جويا می شوم، در پاسخ دادن از مارتین پیشی می گیرد و می گوید: هر چند به دلیل تقیدهای دینی چندان در این گونه مراسم و برنامه ها حاضر نمی شویم اما در همین برخوردهای گذری و هر از گاه نیز حسی از جنس شور البته آمیخته با اندوهی سنگین از این عزاداری ها در ذهن آدم ایجاد می شود که وصف آن بسیار دشوار است.

صحبت را به سمت و سوی نذورات ایام محرم که می کشانم، ماریانا با تبسمی پاسخ می دهد: شاید برخی ها در این روزها تنها به هوای دریافت غذایی نذری میهمان این عزاداری ها باشند اما حتی برخی خانواده های مسیحی و از سایر ادیان را نیز سراغ دارم که با ایمان قلبی و اعتقاد به متبرک و پاک بودن چنین نذوراتی آنها را برای استفاده در طول سال نگه می دارند و تلقی بیش از یک نذری ساده از آن دارند.

دوست دارم دیدگاه این آقا و خانم ارمنی نسبت به شخصیت های واقعه کربلا پایان بخش این گفت و گوی بی تکلف باشد و

مارتین در این خصوص می گوید: بر اساس آنچه که در طول سالیان از محتوای مراسم محرم و البته معاشرت با شهروندان و همسایگان مسلمان درک کرده ام، آزادگی حسین (ع) در عین مظلومیت، وفاداری و ثبات قدم ابوالفضل (ع)، صبر و شکیبایی بی پایان زینب (س) و اوج معصومیت رقیه و علی اصغر است.

عاشورا بستر ظهور شخصیت هایی از جنس اساطیر افسانه ای

اما تصور ماریانا رنگ دیگری دارد و معتقد است: بدون شک با نگاه و ادراک زمینی نمی توان در مورد شخصیت های این قائله سخن گفت زیرا به نظر من این شخصیت ها بیشتر مانند اساطیر افسانه ای هستند که ملت ها و اقوام مختلف سعی کرده اند در دوره های متفاوت در شاهکارهای ادبی خود نمونه هایی همانند آنها را خلق و تصویر کنند.

وی تصریح می کند: در نگاه شخصی من آنجا که حسین (ع) طفل صغیر خود را به امید بیدار کردن وجدان به خواب رفته دشمنان بالای دست می گیرد و گلوی آن نوزاد با تیر کینه و جهالت دریده می شود، نهایت مظلومیت و صد البته تسلیم بودن در برابر خواست خداوند است و این چیزی است که مسلمانان در کنار عزاداری به خاطر آن، باید به داشتن چنین رهبر و امامانی به خود ببالند.

آری حسین (ع) چراغ هدایت و کشتی نجات است و شنیدن سخنانی در تائید این مرتبه از ایمان و آزادگی، آن هم از غیرمسلمانان به واسطه آشکار شدن بیش از پیش حقانیت و جاودانگی فرهنگ عاشورا و قهرمانان کربلا شیرین است، آزادمردان و شیرزنانی که حتی پیروان سایر مذاهب و ادیان نیز به حضور آنها در تاریخ می بالند.

امام مظلومی ها با فدای خویش و خاندانش، حقیقت و پیامی را برای همیشه زنده نگاه داشت که جبهه ناحق به خیال خام خود برای خاموش کردن چراغ فروزانش تمام شقاوت و کینه توزی هایش را در دشت کربلا با شمشیرهای جهل بر پیکر اسلام و شیعه آل علی (ع) فرود آوردند، غافل از آن که خورشید حق همیشه ماندگار و درخشان است و باطل محکوم به فنا و روسپاهی.